

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Centrul de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum”
Mitropolia Moldovei și Bucovinei
Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România
Institutul de Filologie Română „A. Philippide”

SIMPOZIONUL NAȚIONAL
„EXPLORĂRI ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ
ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ”
Ediția a VII-a

PROGRAM

Ediție dedicată prof. univ dr. ZAMFIRA MIHAIL

Iași, 18-20 mai 2017

Joi, 18 mai 2017

Orele 9.00-13.30

Deschiderea lucrărilor simpozionului

Sala „Justin Moisescu”, Palatul Mitropolitan

9.00-10.30

Alocuțiuni

Î.P.S. dr. Teofan SAVU, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Prof. dr. Ionel MANGALAGIU, Prorector pentru programe de cercetare științifică și transfer de cunoștințe, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. dr. Adriana ZAIȚ, Director al Departamentului de Cercetare Interdisciplinar – Domeniul Socio-Uman, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. dr. Lucia CIFOR, Prodecan al Facultății de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Pr. prof. dr. Ion VICOVAN, Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. dr. Eugen MUNTEANU, Coordonator al Centrului de Studii Biblico-Filologice „Monumenta linguae Dacoromanorum” (moderator), *Laudatio in honorem Zamfirae Mihail*

10.30-11.00 Pauză de cafea

11.00-12.30

Conferințe în plen

11.00-11.50 Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Semnificații ale unui proiect cultural major: recenta editare a versiunii Nicolae Spătarul Milescu a Vechiului Testament*

11.50-12.30 Prof. dr. Madeea AXINCIUC (Universitatea din București), *Biblia Hebraica: primul proiect neconfesional de traducere a textului masoretic în limba română*

12.30-13.30

Prezentări de carte

Noi apariții în colecția „Fontes Traditionis” a Editurii Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași: Silvia Chiosea, *Epistolă și panegiric greco-român adresate lui Brâncoveanu (Ms. BAR 766)* (2016); Emanuel Conțac, *Noul Testament de la Bălgrad (1648) și Reforma. Studiu istorico-filologic* (2017); Cristina Cărăbuș, *Zoonimie biblică românească* (2017). Prezintă: Eugen MUNTEANU, coordonator al colecției, Andrei HOIȘIE, director al Editurii Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

13.30-14.30

Masa de prânz

(Colegiul „Sfântul Nicolae”)

Joi, 18 mai 2017
Orele 15.00-19.30

Problematica filologică

Sala „Sinaxar”, Muzeul Mitropolitan

Moderatori: Prof. dr. Eugen MUNTEANU,
Cercet. șt. II dr. Mădălina UNGUREANU

- 15.00-15.30** Drd. Onisim LEHACI (Universitatea din București), *Jesus' Parabolic Form of Discourse. A Cognitive Linguistic Analysis*
- 15.30-16.00** Cercet. șt. III dr. Mihaela MARIN (Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” al Academiei Române), *Terminologia formelor de relief în textele biblice românești*
- 16.00-16.30** Drd. Bianca-Elena PĂUN (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Câteva repere ale tradiției biblice textuale în cultura franceză*
- 16.30-17.00** Drd. Ionuț MIHALCEA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Elemente paremiologice de sorginte biblică în Floarea darurilor*

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Cercet. șt. II dr. Ana-Maria GÎNSAC, cercet. șt. II dr. Mădălina UNGUREANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Lexicoanele slavo-române din secolul al XVII-lea: auxiliare de traducere a textelor religioase sau material didactic?*
- 18.00-18.30** Cercet. șt. pr. I Eugenia-Zamfira MIHAIL (Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române), *Instrumentele de lucru în activitatea de traducere a lui Nicolae Spătarul Milescu*
- 18.30-19.00** Asist. cercet. dr. Iosif CAMARĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Despre recenta discuție privitoare la o pretinsă versiune celtică a rugăciunii Tatăl nostru din culegerea poliglotă a lui J. Chamberlayne (1715)*
- 19.00-19.30** Conf. dr. hab. Silviu LUPAȘCU (Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați), *The Staining of Feminine Innocence in Ancient Abrahamic Texts*

* * *

19.30 – Cina festivă
Colegiul „Sfântul Nicolae”

Joi, 18 mai 2017
Orele 15.00-19.30

Istoria receptării textelor sacre și hermeneutică biblică
Sala „Ecclesia”, Muzeul Mitropolitan

Moderator: Lect. dr. Cătălin VATAMANU
Secretar: Drd. Ionuț MIHALCEA

- 15.00-15.30** Lect. dr. Cătălin VATAMANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Receptarea primei porunci din Decalog în tradiția ebraică și în cea creștină*
- 15.30-16.00** Conf. dr. Ilie MELNICIUC-PUICĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Viața lui Moise reflectată în cartea Exod și în pictura mănăstirii Moldovița*
- 16.00-16.30** MA Fănel ȘUTEU (Universitatea „Babeș-Bolyai”), *Personae hibridae în bestiarul Bibliei de la 1688 și al Istoriei ieroglice (1704-1705). Studiu comparativ*
- 16.30-17.00** Drd. Adrian PETRE (Institutul Teologic Adventist, Cernica), *Under the Leadership of the Spirit: Reading ἀπὸ κυρίου πνεύματος in Its Context (2 Corinthians 3:18)*

17.00-17.30 Pauză de cafea

- 17.30-18.00** Cercet. șt. dr. Andrei Constantin SĂLĂVĂSTRU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Biblical Tradition and the Huguenot Ideology of Power: The Pauline Doctrine of Obedience and the Theory of Resistance of the French Reformation during the Sixteenth Century*
- 18.00-18.30** Cercet. șt. pr. I dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română „A. Philippide” din Iași), *Pomul vieții, de Ion Gheție - imaginea unui personaj între teama de moarte și răzvrătire*
- 18.30-19.00** Conf. dr. Noemi BOMHER (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Un des-cântec pentru mine însămi*
- 19.00-19.30** Prof. dr. Ștefan Lucian MUREȘANU (Universitatea „Hyperion”, București), *Interpretative Antropology of a Painting and Hermeneutics in the Iconography of Arsenie Boca*

* * *

19.30 – Cina festivă
Colegiul „Sfântul Nicolae”

Vineri, 19 mai 2017

Orele 9.00-13.30

Problematica filologică și traductologică

Sala „Ecclesia”, Muzeul Mitropolitan

Moderatori: Dr. Marian CIUCĂ,

Cercet. șt. II dr. Ana-Maria GÎNSAC

9.00-9.45 Dr. Marian CIUCĂ (cercetător independent), Προγράφειν în elina neo-testamentară și în traduceri românești ale Noului Testament

9.45-10.15 Lect. dr. Paul-Cezar HĂRLĂOANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Provocarea din spatele unei traduceri: Dumnezeu zelos sau gelos (Exod 20:5)*

10.15-10.45 MA Claudiu COMAN (cercetător independent), *Dezbaterea terminologică οὐσία versus ὑπόστασις din Evrei 1:3a și influența ei asupra unor traduceri ale Scripturii*

10.45-11.10 Pauză de cafea

11.10-11.40 Prof. dr. hab. Felicia DUMAS (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Despre traducerea intertextualității biblice și patristice în lucrările de teologie și spiritualitate ortodoxă*

11.40-12.10 Lect. dr. Laurențiu Florentin MOȚ (Institutul Teologic Adventist, Cernica), *“You will see the Son of Man coming”: the Sanhedrin and the Nearness of the Parousia*

12.10-12.40 Dr. Vladimir AGRIGOROEI (Centre d'Études Supérieures de Civilisation Médiévale, CESC – UMR 7302 CNRS, Université de Poitiers), *L'influence hussite sur les premières traductions roumaines des textes sacrés : un faux problème*

12.40-13.10 Lect. dr. Ion REȘCEANU (Universitatea din Craiova), *Receptarea canonului biblic vechi-testamentar în traducerile românești din secolul al XVII-lea*

13.30-14.30

Masa de prânz

(Colegiul „Sfântul Nicolae”)

Vineri, 19 mai 2017
Orele 15.00-17.00

Hermeneutică biblică
Sala „Sinaxar”, Muzeul Mitropolitan

Moderatori: Lect. dr. Ion REȘCEANU,
Lect. dr. Laurențiu Florentin MOȚ

- 15.00-15.30** Dr. George-Codruț TAPCIUC (cercetător independent), *Ideea de dreptate în Psalmi* (ἡ ἀρετὴ καὶ δικαιοσύνη)
- 15.30-16.00** Dr. Ana BOBU (cercetător independent), *Hermeneutica termenului biblic bun/bunătațe*
- 16.00-16.30** Asist. dr. Mihai AFRENȚOAE (Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan Roman), *De la analiză semantică la lectură antropologică a antitezei din Galateni 5:19-23*
- 16.30-17.00** Drd. Teodor BRAȘOVEANU (KU Leuven), *Δύναμις in Times of Despair – 2 Corinthians 1:8*

17.00-17.30 Pauză de cafea

Vineri, 19 mai 2017

Sala „Sinaxar”, Muzeul Mitropolitan

17.30-18.30

Conferință plenară

*Die Septuaginta im Rahmen antiker juedischer
Literatur – Tendenzen des Umgangs mit der Tradition*

susținută de

**Prof. dr. Martin MEISER
(Universität des Saarlandes)**

Sâmbătă, 20 mai 2017

Orele 09.00-14.30

Hermeneutică biblică

Sala „Baptisterium”, Muzeul Mitropolitan

Moderatori: Conf. dr. Emanuel CONȚAC,

Asist. dr. Cosmin Daniel PRICOP

9.00-9.30 Lect. dr. Eusebiu BORCA (Centrul Universitar Nord din Baia Mare), *Iosua: tip al lui Hristos. Înțelegerea duhovnicească a evenimentelor descrise în cartea sa*

9.30-10.00 Asist. dr. Cosmin Daniel PRICOP (Universitatea din București), *Despre locuirea Logosului în scrierea apocrifă Faptele lui Ioan*

10.00-10.30 Lect. dr. Marian VILD (Universitatea din București), *Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια (1 Thessalonians 5:3a) – from the political slogan to the eschatological message*

10.30-11.00 Conf. dr. Emanuel CONȚAC (Institutul Teologic Penticostal din București), *Toposuri teologice reformate în Tâlcul Evangheliilor.*

11.00-11.30 Lect. dr. Ion-Sorin BORA (Universitatea din Craiova), *Pilda Semănătorului din perspectiva primilor ei destinatari. O privire specială asupra variantei de la Matei 13:3-23*

11.30-12.00 Pauză de cafea

12.00-14.00 Masă rotundă

Studiile biblistice în spațiul academic românesc. Premise, resurse, potențial, perspective

Participă: Eugen MUNTEANU (moderator), Marian CIUCĂ, Emanuel CONȚAC, Laurențiu MOȚ, Constantin-Ionuț MIHAI, Cătălin VATAMANU, Ilie MELNICIUC-PUICĂ

14.00-14.30 Închiderea lucrărilor Simpozionului

Sala „Baptisterium”, Muzeul Mitropolitan

Adunarea Generală a

Asociației de Filologie și Hermeneutică Biblică din România

Comitetul științific

Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, președinte)

Prof. dr. Andrei PLEȘU (Colegiul „Noua Europă”, București)

Prof. dr. Gheorghe CHIVU (Universitatea din București)

Prof. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București)

Prof. dr. Rodica ZAFIU (Universitatea din București)

Prof. dr. Mihai MORARU (Universitatea din București)

Pr. prof. dr. Gheorghe POPA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)

Prof. dr. Mihaela PARASCHIV (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)

Conf. dr. Wilhelm TAUWINKL (Universitatea din București)

Pr. dr. Dragoș BAHRIM (Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Vasile cel Mare”, Iași)

Comitetul de organizare

Dr. Iosif CAMARĂ (secretar)

Arhim. dr. Hrisostom RĂDĂȘANU

Dr. Ana CATANĂ-SPENCHIU

Dr. Mioara DRAGOMIR

Dr. Ana-Maria GÎNSAC

Dr. Mădălina UNGUREANU

Secretariatul simpozionului: simpozionmld@gmail.com

Persoană de contact: dr. Iosif Camară (tel.: 0757 142 997)